ЕВРОПЕЙСКА
КОМИСИЯ

Брюксел, 18.2.2025 г.
COM(2025) 50 final

2025/0028 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители във връзка с исканията за удължаване на срока на специфичните изключения и предложенията за изменение на приложение A към посочената конвенция

ОБЯСНИТЕЛЕН МЕМОРАНДУМ

1. ПРЕДМЕТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

Настоящото предложение се отнася до решението за определяне на позицията, която да бъде заета от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните (COP) по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители във връзка с предвиденото приемане на решения за изменение на приложение A чрез добавяне на хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор (средноверижни хлорирани парафини, MCCP), хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения.

MCCP се използват като забавители на горенето и пластификатори в пластмасите и като добавки в течностите за обработка на метали. Европейската агенция по химикали публикува становищата на научните си комитети относно досието за ограничаване, подадено съгласно REACH. И двете комисии подкрепиха забраната, но имаха различни мнения дали да се предостави ограничено във времето изключение за употреба в течностите за обработка на метали. Такова изключение за течностите за обработка на метали се съдържа в препоръката на Комитета за преглед на устойчивите органични замърсители (КПУОЗ) към COP. Изглежда, че ЕС се нуждае от допълнителни изключения и удължени срокове за някои видове употреба в отбранителни и авиационно-космически приложения (покрития, смазочни материали, боеприпаси и техните опаковки).

Хлорпирифосът се използва широко в световен мащаб като инсектицид в селското стопанство и като биоцид за борба с неселскостопански вредители. В Европейския съюз употребата му като активно вещество в продукти за растителна защита и в биоциди е забранена.

Дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в ЕС се срещат главно като неизбежни странични продукти при производството на пер- и полифлуорирани вещества (PFAS). Извън ЕС те се използват или е възможно да са били използвани в редица приложения, включително: за промишлени цели; електронни изделия, както и медицински изделия и лабораторни устройства; фотоизображения; мастила; материали, предназначени за контакт с храни; бои, покрития и лакове (включително прилаганите върху строителни материали); пожарогасителна пяна; текстилни изделия и облекло; продукти за лична хигиена; почистващи и перилни препарати; ски вакса; и в автомобилната индустрия. В ЕС химикалите вече са ограничени по REACH с редица изключения, които са сред специфичните изключения, препоръчани от КПУОЗ, или могат да бъдат обхванати от определянето на ниво на следи от непреднамерен замърсител в ЕС.

Освен това настоящото предложение се отнася до решението за определяне на позицията, която да бъде заета от името на Съюза на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция във връзка с подаденото от Етиопия предложение за изменение на вписването за UV-328 в приложение A към Конвенцията, чрез добавяне на специално изключение за въздухоплаването.

Освен това предложението се отнася до решението за определяне на позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза, във връзка с предвижданото приемане на решение за удължаване на срока на специфичните изключения за употребата на перфлуорооктановата киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и

перфлуорооктансулфонилфлуорида в пожарогасителна пяна за премахване на изпаренията от течни горива и за борба с пожарите, предизвикани от течни горива (пожари от клас B) в инсталирани системи, включително мобилни и стационарни системи, като се имат предвид исканията, представени от Република Корея.

2. КОНТЕКСТ НА ПРЕДЛОЖЕНИЕТО

2.1. Стокхолмската конвенция

Целта на Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (наричана по-нататък „Конвенцията“) е опазването на здравето на хората и околната среда от устойчивите органични замърсители (УОЗ). Конвенцията влезе в сила на 17 май 2004 г. Европейският съюз е страна по споразумението[1]. Конвенцията определя базирана на принципа за предпазливост рамка за прекратяване на производството, употребата, вноса и износа на УОЗ, за безопасното им манипулиране и обезвреждане, както и за предотвратяване или намаляване на изпускания на някои непреднамерено произведени УОЗ.

2.2. Конференцията на страните

Конференцията на страните, създадена съгласно член 19 от Конвенцията, е управляващият орган на Стокхолмската конвенция. Този орган заседава обикновено на всеки две години, за да следи изпълнението на Конвенцията. Той също така извършва преглед на химичните вещества, предложени на вниманието му от Комитета за преглед на устойчивите органични замърсители (КПУОЗ).

В съответствие с член 8, параграф 1 от Конвенцията страните представиха на Секретариата предложения за включване на хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в приложение A към Конвенцията, което беше разгледано от КПУОЗ съгласно член 8, параграфи 3 и 4. КПУОЗ препоръча на Конференцията на страните да включи в приложение A хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения със специфични изключения. Процедурата за приемане на изменения на приложенията се урежда от член 22 от Конвенцията.

В съответствие с член 23 от Конвенцията всяка страна има право на един глас. Организациите за регионална икономическа интеграция, като ЕС например, обаче упражняват своето право на глас с брой гласове, равен на броя на техните държави членки, които са страни по Конвенцията.

2.3. Предвидени актове на Конференцията на страните

На дванадесетото редовно заседание Конференцията на страните ще разгледа възможността за приемане на решения за включване на хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях

[1] ОВ L 209, 31.7.2006 г., стр. 1.

съединения в приложение А (елиминиране), приложение Б (ограничаване) и/или приложение В (непреднамерено производство) към Конвенцията.

Целта на решенията е включването на химични вещества в приложения А, Б и/или В, вследствие на което за тях ще се прилагат мерки за окончателно елиминиране или ограничаване на производството и употребата им, включително намаляване или преустановяване на изпусканията на непреднамерено произведени УОЗ.

Освен това на Конференцията на страните ще бъде разгледано предложение, представено от Етиопия, за изменение на приложение А към Конвенцията чрез добавяне на специфично изключение за някои видове употреба на UV-328 в граждански и военни въздухоплавателни средства, включително в съответните резервни части. UV-328 беше включен в приложение А към Стокхолмската конвенция с Решение SC-11/11 без тези специфични изключения, тъй като по това време не е била известна нуждата от такива специфични изключения. Неотдавна заинтересованите страни от отрасъла установиха необходимостта от такива изключения и съобщиха за нея на някои страни.

Предвидените актове стават обвързващи за страните в съответствие с член 22, параграф 4 от Конвенцията, в който се предвижда следното: *Предлагането, приемането и влизането в сила на изменения и допълнения в приложение А, Б или В са предмет на същите процедури както за предлагането, приемането и влизането в сила на допълнителни приложения към тази конвенция, с изключение на това, че измененията и допълнения в приложения А, Б или В не влизат в сила по отношение на страна, която е направила декларация във връзка с измененията в тези приложения, съгласно алинея 4 на чл. 25, според която всяко подобно изменение влиза в сила за тази страна на деветдесетия ден от датата на внасяне при депозитаря на нейния документ за ратифициране, приемане, одобряване или присъединяване по отношение на това изменение.*

Освен това Конференцията на страните ще разгледа исканията, представени от Република Корея, за удължаване на срока на специфичните изключения за употребата на перфлуорооктановата киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида в пожарогасителна пяна за премахване на изпаренията от течни горива и за борба с пожарите, предизвикани от течни горива (пожари от клас В) в инсталирани системи, включително мобилни и стационарни системи. Конференцията на страните ще трябва да вземе решение за удължаване на срока на тези специфични изключения за период до пет години в съответствие с член 4, параграф 7 от Конвенцията.

3. ПОЗИЦИЯ, КОЯТО ТРЯБВА ДА СЕ ЗАЕМЕ ОТ ИМЕТО НА СЪЮЗА

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция по отношение на устойчивите органични замърсители, следва да бъде да се подкрепи включването на хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона С14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор (средноверижни хлорирани парафини, МССР), хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в приложение А в съответствие със съответните препоръки на КПУОЗ, освен по отношение на МССР, тъй като изглежда, че Съюзът се нуждае от допълнителни специфични изключения за употреба в някои отбранителни и авиационно-космически приложения (покрития, смазочни

материали, боеприпаси и техните опаковки) и удължени срокове за някои видове употреба в отбранителни и авиационно-космически приложения. Тези нужди са съобщени от заинтересованите страни от отбранителния и от авиационно-космическия сектор и се основават на информация за текущото използване на МССР.

В съответствие с член 8, параграф 1 от Конвенцията няколко страни представиха на Секретариата предложения за включване на МССР, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в приложение А към Конвенцията, които бяха проучени от КПУОЗ съгласно член 8, параграфи 3 и 4. КПУОЗ проучи предложенията, като приложи критериите за проверка в съответствие с приложение Г към Конвенцията, и стигна до заключението, че критериите са изпълнени. След като направи оценка на профилите на риска за МССР, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения и след като реши, че тези вещества биха могли в резултат на разпространяване на големи разстояния в околната среда да доведат до значително неблагоприятно въздействие върху здравето на хората и/или върху околната среда, налагащи глобални действия, КПУОЗ препоръча на Конференцията на страните да разгледа включването на МССР, хлорпирифоса и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в приложение А със специфични изключения.

За да се опазят човешкото здраве и околната среда от бъдещи изпускания на МССР, хлорпирифос и дълговерижни перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения, е необходимо да се намали или премахне производството и употребата на тези химични вещества и препарати на международно равнище и да се подкрепи включването им в съответните приложения към Конвенцията. Предложението е в съответствие с Регламент (ЕС) 2019/1021, с който Стокхолмската конвенция се прилага в Съюза, и го допълва. То напълно съответства на целта за опазване на здравето на хората и околната среда от УОЗ.

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция по отношение на предложението, представено от Етиопия, за изменение на приложение А към Конвенцията чрез добавяне на специфично изключение за някои видове употреба на UV-328 в граждански и военни въздухоплавателни средства, включително в съответните резервни части, следва да бъде да се подкрепи добавянето на тези специфични изключения, тъй като за определянето на алтернативни варианти е необходимо известно време, а експлоатационният срок на частите, в които се използва UV-328, е доста дълъг в тези приложения, при условие че е налице конкретна информация, обосноваваща необходимостта от тези изключения. Ако бъдат предоставени такива специфични изключения, те следва да бъдат с възможно най-кратък срок, за да се осигури възможно най-бързо преустановяване на използването на UV-328 в тези приложения.

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция по отношение на искането, представено от Република Корея, за удължаване на срока на някои специфични изключения за употребата на перфлуорооктановата киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида, следва да бъде да се подкрепят исканията, тъй като Република Корея се нуждае от повече време, за да преустанови напълно съответните видове употреба, включително чрез определяне на алтернативни варианти.

По отношение на хлорпирифоса предложението е в съответствие с общия подход на Регламент (ЕО) № 1107/2009 и Регламент (ЕС) № 528/2012 по отношение на устойчивите, биоакумулиращи и токсични вещества (PBT), тъй като и в двата акта се предвиждат критерии, които не позволяват по принцип пускането на пазара и употребата на активни вещества, които са устойчиви, биоакумулиращи и токсични. По отношение на МССР и дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения, за да се гарантира съгласуваност, взаимоотношенията между Стокхолмската конвенция, Регламент (ЕС) 2019/1021 и Регламент (ЕО) № 1907/2006 по отношение на ограниченията и изискванията за разрешаване са разгледани в документ за консенсус[2].

4. ПРАВНО ОСНОВАНИЕ

4.1. Процесуалноправно основание

4.1.1. Принципи

В член 218, параграф 9 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС) се предвижда приемането на решения за установяване на „позициите, които трябва да се заемат от името на Съюза в рамките на орган, създаден със споразумение, когато този орган има за задача да приема актове с правно действие, с изключение на актовете за допълнение или изменение на институционалната рамка на споразумението“.

Понятието „актове с правно действие“ включва актове с правно действие по силата на нормите на международното право, които уреждат съответния орган. То включва и инструменти, които нямат обвързващ характер съгласно международното право, но са „годни да окажат съществено въздействие върху съдържанието на приеманата от законодателя на Съюза нормативна уредба“[3].

4.1.2. Приложение в конкретния случай

Конференцията на страните е орган, създаден със споразумение, а именно по силата на Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители.

Актовете, които Конференцията на страните има за задача да приеме, представляват актове с правно действие. В съответствие с член 22 от Стокхолмската конвенция предвидените актове ще бъдат обвързващи съгласно международното право и трябва да бъдат въведени в Регламент (ЕС) 2019/1021.

Предвидените актове не допълват, нито изменят институционалната рамка на споразумението.

Поради това процесуалноправното основание за предложеното решение е член 218, параграф 9 от ДФЕС.

4.2. Материалноправно основание

4.2.1. Принципи

Материалноправното основание за дадено решение съгласно член 218, параграф 9 от ДФЕС зависи преди всичко от целта и съдържанието на предвидения акт, във връзка с който се заема позиция от името на Съюза. Ако предвиденият акт преследва две цели или се състои от две части и ако едната от целите или частите може да се определи като основна, докато другата е само акцесорна, решението съгласно член 218, параграф 9 от

[2] http://ec.europa.eu/growth/sectors/chemicals/reach/special-cases_en

[3] Решение на Съда на ЕС от 7 октомври 2014 г. по дело Германия/Съвет, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, т. 61—64.

ДФЕС трябва да се основава на едно-единствено материалноправно основание, а именно на изискването от основната или преобладаващата цел или част.

4.2.2. Приложение в конкретния случай

Основната цел и съдържание на предвидения акт са свързани с околната среда.

Поради това материалноправното основание за предложеното решение е член 192 от ДФЕС.

4.3. Заключение

Правното основание за предложеното решение следва да бъде член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от ДФЕС.

2025/0028 (NLE)

Предложение за

РЕШЕНИЕ НА СЪВЕТА

за позицията, която трябва да се заеме от името на Европейския съюз на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители във връзка с исканията за удължаване на срока на специфичните изключения и предложенията за изменение на приложение А към посочената конвенция

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 192, параграф 1 във връзка с член 218, параграф 9 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

(1) Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (наричана по-нататък „Конвенцията“) беше сключена от Съюза с Решение 2006/507/ЕО[4] на Съвета и влезе в сила на 17 май 2004 г.

(2) Съгласно член 8 от Конвенцията Конференцията на страните по Конвенцията може да включва химични вещества в приложения А, Б и/или В към Конвенцията и да определя съответните мерки за контрол на тези химични вещества.

(3) Очаква се на дванадесетото си заседание Конференцията на страните да приеме решения за включване на нови химични вещества в приложение А към Конвенцията.

(4) Тъй като решенията ще бъдат обвързващи за Съюза, е целесъобразно да се определи позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза в рамките на Конференцията на страните.

(5) За да се опазят човешкото здраве и околната среда от бъдещи изпускания на хлорирани парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона С14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, хлорпирифос и дълговерижни перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения, е необходимо да се намали или премахне производството и употребата на тези химични вещества и препарати на международно равнище и да се подкрепи включването им в съответните приложения към Конвенцията.

(6) Тъй като Комитета за преглед на устойчивите органични замърсители (УОЗ) установи необходимостта от някои специфични изключения и за трите химикала, за да се даде известно време за преустановяване на употребата им,

[4] Решение 2006/507/ЕО на Съвета от 14 октомври 2004 г. за сключване от името на Европейската общност на Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители (ОВ L 209, 31.7.2006 г., стр. 1).

включително чрез определяне на алтернативни варианти, следва да се предоставят някои ограничени във времето специфични изключения, част от които са необходими на Съюза.

(7) Обхватът на специфичните изключения за хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, препоръчани от Комитета за преглед на УОЗ, не включва всички видове употреба, които са необходими на Съюза, преди да завърши прехода към алтернативни варианти, поради което Съюзът следва да поиска добавяне на специфични изключения за употреба в някои отбранителни и авиационно-космически приложения (покрития, смазочни материали, боеприпаси и техните опаковки) и, при необходимост, по-дълги срокове, за да се даде възможност за определяне на алтернативни варианти и заместване в тези силно регулирани сектори.

(8) За да се даде разумен срок за определяне на алтернативни варианти и за използване на някои резервни части в сектора на въздухоплаването, е необходимо да се позволи продължаването на употребата на UV-328 в граждански и военни въздухоплавателни средства, включително в съответните резервни части, и по този начин да се подкрепи предложението на Етиопия за добавяне на съответното специфично изключение по отношение на вписването на UV-328 в приложение A към Конвенцията.

(9) За да се предостави на Република Корея повече време за определяне на алтернативни варианти за употребата на перфлуорооктановата киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида в пожарогасителна пяна за премахване на изпаренията от течни горива и за борба с пожарите, предизвикани от течни горива (пожари от клас B) в инсталирани системи, включително мобилни и стационарни системи, е целесъобразно да се приеме искането, представено от Република Корея, за удължаване на срока на тези специфични изключения за употребата на перфлуорооктанова киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфонова киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида,

ПРИЕ НАСТОЯЩОТО РЕШЕНИЕ:

Член 1

Предвид съответните препоръки на Комитета за преглед на устойчивите органични замърсители (КПУОЗ) позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители и на всяко следващо заседание на Конференцията на страните, на което включването на химикалите, посочени в букви а), б) и в), присъства в дневния ред, е:

а) да се подкрепи включването на хлорираните парафини с дължина на въглеродната верига в диапазона C14-17 и нива на хлориране, равни или надвишаващи 45 процента тегловно съдържание на хлор, в приложение A със специфичните изключения, препоръчани от КПУОЗ, но с възможността да бъдат поискани допълнителни специфични изключения за употреба в някои отбранителни и авиационно-космически приложения (покрития, смазочни материали, боеприпаси и техните опаковки) и удължени срокове за някои

видове употреба в отбранителни и авиационно-космически приложения до 2041 г. и за резервни части до 2046 г.;

б) да се подкрепи включването на хлорпирифоса в приложение A със специфичните изключения, препоръчани от КПУОЗ;

в) да се подкрепи включването на дълговерижните перфлуорокарбоксилни киселини, техните соли и свързаните с тях съединения в приложение A със специфичните изключения, препоръчани от КПУОЗ.

Член 2

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители и на всяко следващо заседание на Конференцията на страните, на което предложението на Етиопия присъства в дневния ред, е да се подкрепи предложението, представено от Етиопия, за изменение на приложение A към Конвенцията, като се добави специфично изключение за някои видове употреба на UV-328 в граждански и военни въздухоплавателни средства, включително в съответните резервни части.

Член 3

Позицията, която трябва да се заеме от името на Съюза на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Стокхолмската конвенция за устойчивите органични замърсители и на всяко следващо заседание на Конференцията на страните, на което искането на Република Корея присъства в дневния ред, е да се приеме искането, представено от Република Корея, за удължаване на срока на специфичните изключения за употребата на перфлуорооктановата киселина (PFOA), нейните соли и свързаните с PFOA съединения и перфлуорооктансулфоновата киселина (PFOS), нейните соли и перфлуорооктансулфонилфлуорида в пожарогасителна пяна за премахване на изпаренията от течни горива и за борба с пожарите, предизвикани от течни горива (пожари от клас B) в инсталирани системи, включително мобилни и стационарни системи.

Член 4

Представителите на Съюза могат да договарят уточнения на посочената в член 1 позиция в зависимост от хода на дванадесетото заседание на Конференцията на страните по Конвенцията и на всяко следващо заседание на Конференцията на страните, на което тази точка е включена в дневния ред, в рамките на координационни срещи на място, като се консултират с държавите членки, без да е необходимо допълнително решение на Съвета.

Член 5

Адресат на настоящото решение е Комисията.

Съставено в Брюксел на година.

За Съвета
Председател